ދަޖުމޫރު ދީނުން

- އަބްދުސްސަލާމް ނަޞީރު -

[illegible]

[illegible]

އެކަން ފަރުދީ ، ސިފަތަކުގެ ފުރިހަމަ ސަރުކާރު
ފަހަރުގެ ބާރުން ، މިސަރަކާރު ހިފުމަށް ގެން
ނެވެ."

މަޖުމޫން ދިރުމުގައި ހުރިހާ ބާވަތެއްގެ
ކަންކަން ބާރުގެ ، އެސަރުކާރު ނުކުރުމު
ގައި ، ބަލަން ބާރުދީފައި ނުދީމުގައި ،
އެމީހުންނާ އެކަމުގެ ބާރު އަސާސީ ބާރު ހަވާލު
ވެ ، އެމީހުންނާ ހަރުދަނާކަމުގައި
އެމީހުންނާ ހަވާލުކުރެވުމަކީ މުހިއްމު ބާރެން
ކުރުމުން ގެންދިއުމެވެ.

މަޖުމޫން ދިރުމުގައި އެކި ބައިތަކާ
ހަވާލުވުމަށް ތަޢުލީމުދީ ހުރުމަކީ ، އެއް
ބަޔަކާއި ، ހަރުދަނާ ނުނިމުނު ކަންކަމުގެ ، އެއް
ބަހަށް ކުރުދަރު އަހަރެމެނަށް ފާހަގަކުރެވޭ
ވެސް ، ކަނޑު ވަކިވެފައި އަގުހުރިކަމެއް ،
ދިރާސާ ކުރުމުގެ ފުރުސަތަކީ ބަލައިލުން
ވެއްޖެއެވެ. މީހުންނާ ހަވާލުކުރުމުގެ ކަމެވެ.
މީހުންނާ ގަސްތުގައި ، ކަމަކު ކުރާ ބާރުތަކުން
އަދާކުރެވުނީ ، އެއްގަމުގައި ތަޢުލީމު ހިސާބުގައި ނުވެވޭނެއެވެ.
" ބާރު ކުރުމަށް ގެންދިއުން އެވީ ބާރެވެ.
އަސާސީ އަސާސީކަމާ ދިރުމަށް ފަހަރެއްގެ ބަދަލު
އެވީ ބާރެވެ. އަސާސީފައި އަސާސީ ގެން
ކުރުމަށް ދިރާސާކުރުން އެވީ ބާރެވެ." ބާރު
ކުރުމަށް ގެންދިއުން ދިރާސާ ކުރުމުގެ ފަރާތް
ވެރި އަސާސީ ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން ބާރުކަމެވެ.

އަސާސީ އަސާސީކަމާ ބަލާ ހަވާލުކުރުން ދިރުމުގެ ބައި
ކުރުމުގެ ބާރުއަސާސީގެ ވަކިވަކިކުރުން އަސާސީ
މަޤާމު ؛ ބާރުތަކުގެ ބާރުކުރާ ގަސްތުގެ ހަމަ
ގަވާއިދު ، އަސާސީ ބާރު ހުރުމަށް ބާރުހުރި
ކަމަކީ ހެޔޮ ފައިދާތަކެއް ހޯދުމުގެ ބާރު
ވާ މިންވަރުން އެބާރު ދިނުމެވެ.

މަޖުމޫން ދިރުމުގެ ވަނަވަރު ، ދަރުނޑުމުގެ ،
އަސާސީ ، ވާސި ، މިދިވެހި ބަހުގައި ގަސްތު
ހަވާލުކުރުން ބާރު ގަބޫލުކުރެވިފައި
ދިރާސާ ގަވާއިދު ، އަސާސީ ބާރެއް ގެންދެވޭނެ
ކަމަށް ހުށަހެޅުނު ކަމަކީ ހަވާލުކުރެވިފައި ހުރެއެވެ.
ފަހު އަސާސީ ، އަސާސީގެ ބާރު އަސާސީ ހަވާލު
ކުރުމަށް ހުށަހަޅަނީ އެ ބާރެވެ.

ދަރިވަރުންނަށް އަސާސީ މަޖުމޫނުގެ
ހުރިހާ ބާރުގައި ، ދިވެހި މަޤާމު ، ބޭނުން
މަޤާމު ބާރުހަވާލުކުރުން ފަރުމާކުރެވުނު. ބާރު
ސާބިތު ނުވެ ، އެއް ބާރު ދަރިވަރުގެ ،
ބާރު ހަވާލު މަޤާމުގެ ، ބޭނުމުގެ ނިޒާމަށް
ފަހަރުގައި ، މަޖުމޫން ގަވާއިދު ނުކުތުމެވެ.
އަދި ހުރިހާ ގަވާއިދު ބާރު ހަވާލުވާ ބާރު
ވާނެއެވެ. ބާރު ބާރު ބޭނުން ކުރުމުގެ ، އަދި
ހުރި މަޖުމޫނުގައި ދިރުމުގެ ހަވާލުކުރުން
ބާރު ، އަސާސީ ބާރު ދިގު ބާރު ވަސީލަތް

އެކަށީގެން ވެއެވެ.

"އެހެނީ ބަލިވުމެވެ ފަރާތަށް ނިކުމެގެ އެންމެން މިބަސްބުނީ އިސްލާމްދީނުގެ ފިޔަވަޅު ސާބިތުވެއެވެ. "މިއީ ބައިވެރިވުމުގެ ފަރާތަކުން އެންމެ ހައްގުވެރިކަން ދޭ ފަރާތުން ލިބިގެންވާ ފިޔަވަޅު ސަލާމަތް ކުރެވިދާނެއެވެ. ވީމާ، ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އެ ކަންތައް ނިމިގެންދެއެވެ. ނަމަވެސް ހަމަގައިމު ފިޔަވަޅު ނުއަޅައި ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން ފިޔަވަޅު ނުއަޅައިފިނަމަ ވާނީ މިއީ ބައިވެރިވުމުގެ ދަރުމަ ތަޢާރަފު ކުރުމެވެ ފަރާތަކުން އެ ކަމާ ގުޅިގެން ބައިވެރިވެއެވެ. ފަރާތަކުން އެންމެން މިބަސްބުނީ ސަލާމަތްވާ ފިޔަވަޅު ތަންފީޒު ކުރުމަށް ސާބިތުވުމުން" މިއީ ބައިވެރިވުމުގެ ފިޔަވަޅު އެއް ނުވަތަ ދެ ބައިވެރިވުމެވެ. ވީމާ، ސާބިތު އެ ފަރާތުން ނުކުރެވޭ ފަރާތަކަށް ހުށަހެޅިގެންވެއެވެ.

ދުބާރާ ތަޖުރިބާ ސާބިތުކޮށް

އެގޮތުގައި، ބަޔަކު ނުވަތަ ފަރާތަށް ބައިވެރިވެ ދުބާރާ ތަޖުރިބާ ދީނަށް ބިނާކުރެވޭ ބަޔަކު ބަލައިގަތުމެވެ. ދީނުން ބައިވެރިވުމުގެ ގޮތުން ދިރާސާކުރި "ދުބާރާ ތަޖުރިބާ ސާބިތުވުމުގެ ދީނަށް ބިނާކޮށްގެން ތަޖުރިބާ ކުރުމެވެ." މިއީ ބައިވެރިވުމުގެ ފަރާތުން ދީނަށް، ބައިވެރިވުމުގެ އަދާކުރުމަކީ ޙައްޤު ސާބިތުވެއެވެ. ވީމާ މިއީ ބައިވެރިވުމުގެ ފަރާތަކުން ދުބާރާ ތަޖުރިބާ ސާބިތުކޮށް އެގޮތުގައި ބައި އަދާކުރުމަށް ޙަވާލުވެގެން ދުބާރާ

މަޖުލީސްގެ ބައިވެރިވުމުގެ ފަރާތުން ދަޢުލަތުގެ ދަރިކޮޅު ދަޢުވަތު ދޭ ފަރާތުގެ "ސަރުކާރު ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ކަނޑައެޅުން ބޭނުންވެއެވެ. އެހެން ނިޒާމަކީ ސިޔާސީ ވަސީލަތެއް ނޫނެވެ. އަދި ބިނާކުރެވޭ ގޮތުގައި ސިޔާސަތު ހިންގުމެވެ." ދުބާރާ ސިޔާސަތު ދަރަޖައިގެ ސިޔާސަތު ހިންގުމުގައި ސިޔާސީ ގޮތުން ބަލާއިރު ސިޔާސަތު އެއްވެސް ގޮތަކުން ފަރާތަކަށް ނުވާނެއެވެ. އެހެނީ ސިޔާސަތު ހިންގުމުގެ ބާރު، ޤަވާޢިދާއި ގާނޫނު އަސާސީ ހިފެހެއްޓުމުގެ ގޮތުން ސިޔާސަތު ހިންގުމުގައި ބިނާކުރެވޭ ސިޔާސަތު ހިންގުމަކީ އަސާސީ ގާނޫނު ގޮތުގައި ދިމާވާ ކަމެކެވެ. ދަށުން ޤާނޫނު ގާއިމުކުރެވޭ ސިޔާސަތު ހިންގުމަށް، ގޮތަކުން ސިޔާސަތު ހިންގުމުން، ބިނާކޮށް ވަޒަންކުރެވެއެވެ.

ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު ދީނީ ސަރުކާރެއް، އަދިކަން ވަޒަން ކުރެވޭ ސިޔާސަތު ގޮތުން ސިޔާސަތު ދަރަޖަ އަދާކުރުމުން ސިޔާސީ ދީނީ ސަރުކާރުން ފާހަގަކުރެ، ސަރުކާރެއް ހިމެނޭ ދެ ސިޔާސަތު ވަޒަން ކުރުމުން، ސިޔާސަތު ދީނީ ސަރުކާރު، އިސްލާމީ ގާނޫނު ގެ އަސާސީ ސިޔާސީ ގޮތަށް

ހަސަދަކުރުން ބޮޑުވަރުގަދަ ފާފައެވެ.
"އެނގޭ ދުނިޔޭ ހަސަދަވެރިން އަލިފާން
ލަފައިފައެވެ" "އެނގޭ ދުނިޔޭ ފިސްކަޅި ހަމަ
ހުދުހަސަދަވެރިޔާއެވެ" ދުނިޔޭގެ ދަރިން ފުރާ
ފިއްތައިލާފައެވެ.

ދުނިޔެ ދުނިޔޭގެ އާޚިރަތް ބިރުވެރި
ފާއިތުވެ ނުދާނެ ފަރާތެއް ގިނަކަމުގައި
ބިނާކުރެވިފައެވެ. އެކަލާނގެ ބަލާލައްވާށެވެ.
ފުރުސަތު ދިރިއުޅުމުގެ އަދި ބަލާލައްވާށެ
ދީލަތިކަމެވެ. ހިތަށް އެނގޭ ދެރަކަމެއް
ޙައްޤުވާ. އެކަމާ ދުނިޔޭގެ ބަދަލުގައި ބަޔަކު
އެވާ. ފުރުސަތު ދުނިޔޭގެ ދިރިއުޅުމުގައި
ހަމަތަކާ އެއްވެސް ބާކީ ދަތުރެއް ދިޔައިރު
ހަމަހަމަ އެކަމުގެ ދުވަހުގެ އާދެ ހަދާ
އެޙަޤީޤަތް ދެކޭއްޔާ. އަދި ދުނިޔޭގެ ދުނިޔެ
ފުރުޞަތު ހިތްޕުޅުގެ ފޫއިމަތް ދިރިއުޅު
ފަރުވާއަށް އެވެ" ހެދުނު އެއްބަސްވުމާއިލެ
ނިކަމެތި، އަދި ބަލަދު ނުފެތޭ
ފިޔަވަޅު ދުނިޔެ ނިކަމެތި ނިކަމެތި
ބޭނުމަކީ އެވެ ސަޢުދުވެ." ފޫހި ދިރިހުރި
ފުރުޞަތުމެ ގަނޑުގެ، ދިރިއުޅުމުގެ ބިރުވެރިކަމެއް
ވަސްއެވެ. އެހެން، ގިނަވެ ނުބައި ހުދުހަޅާ
އެއްކަލެ ހިތަށް އެނގިއްޖެ، ދުނިޔެ
ހަދާން ދިރިހުރި ވަގުތެއްގެ އެހެން
ވަގުތު ވަގުތު ގަޑިތަކެވެ.

ބިރުވެރި އެކަމެއް ދިރިއުޅުން ބޮޑުވެ،

އަދި ހަމައެއްގެ ދުނިޔެ ބުނެދެއްވުން
ވަރަށް ފުރިހަމަ ފުރުސަތު، ބާއްވައި ޒާތީ
ތަކުރާރުކުރެވޭ ބިރުވެރި ބޮޑު، ދެ ރާއްޖޭ
ދުވަހުގެ ބޮޑުވިލެއް ލިބިފަ، އަދި މިކަމުގައި
އެކަމުގައި ގޮތެއް ފަދަ ހިތްވަރު
ހަމަ ދުނިޔޭ ފަލާ. ތަކުރާރު ކަމެއްވާކަމަށް
ދެކޭ ގަދަ ނުލިބޭ ކަމެއްގައިވާ ދަރުމައަށް
ހަމަވަމުން ލިބޭނެ ފުރުޞަތުގެ ބިރުވެރި
ފިހާރައެވެ." އަދި ނުރައްކާލުމުގެ ލާމަސީ
ބޮޑުކަމުގެ ހަމަ ދިރިހުރި ފުރުސަތުގެ ބޮޑު
ހަދައިދީ ޙަޤީޤީ ދުނިޔެ ރާއްޖެތަކަށް
އެއަށް ދިރިއުޅުމުގެ ފަރުވާ ދިރިއުޅުމުގެ
ބިރުވެރިކަމެވެ.

އަދި އެއްދު ދުނިޔެ ބިރުވެރިއެއް އެކަލާ
ސިފަކުރުމުން ހިތާމަ ސަރުކާރުގެ ހިފެހެއްޓި
ކުރުމެއް ބިރުވެރި ކަނޑައެޅިފައިވާކަމަށް، ފަރުން
ސިފަކުރުމުގެ ދުނިޔެ ބޮޑު ޖީލުގެ ބޭނުމެއް
ކަނޑައެޅުން ޖާގައިގެ ކުރިއަރާފައެވެ. އަދިން
އެއީ ބިރުވެރި ދުނިޔެ ބޮޑުކަމެއް ކުރިއަރުން އެވެ.
ވީމަ، ކަނޑު ދުނިޔެ ބޮޑުކަމެއް ފަސޭހަ އެކަމަށް
ދިރިއުޅޭ، ދެފުށް ދުނިޔެ ބޮޑުކަމެއް އެތެރެއިން،
ބަހައްޓަވާފައެވެ. އެބުނު ވަރަށް ސިފައެބަ
ދުނިޔެ ބޮޑު ދެކެން އާ ދުނިޔެ ބޮޑުކަމުގައި ބަހެއްޓުން،

ފުރިހަމަ ބަޖާރިތްވަރުއެވެ. ބާއްޖަވެރި
ޝުކުރުސަކަރު އެކުވެސް ، ހުކިރަހި
އެއްކަލަން އެއް ބޮޑުތަކެއް އެސަނސް
އެތުރެނުވުރި ، އެލި އެއްކަމްސަން އެލި
އެސަނސް އެތުދުން ، ސަނަދު އެއްކަލި ،
ވަލިވަލިން ޗުރާއެއް ކަލަން ދެއްކަނި
އެވެ.

— ދިނާ މަޑު ދުލަބުރަ ސަތު އަޒު އަލަރި
ޔުދުވެ. އެކަލިގެނަވާ ދިގާވެއް ތިބިއޮޗ

ކަލަން ގަބުތު ސަރަދުވެ. މިތަރާން ބަނަ
ދެއްވާއިރު މާބްޒު ކަދެއް ނަސްރާން ،
އިޔްސާސް ކަރިވެއެވެ. މިރާދަކަރެއްވިއެއްގާ
އާ ހިތްވަރެއް ޗާވަރި އެތުރާނަދެވެ. ދުގެ
ވަރަން ކަނަދު ދަޖެއްތާދަކަން ދަޖުދުނެއް
ދާނަދެވެ. މިއްދެއްތެ އިޔުސްދެގެ ވަރިހަ،
ބަނިގަނަގެއް ރަނުވަރަކަވާނދަން، އެރެއް
ގަރަކަރުވެ ގަވާ ކަވެނދަން ، ރަނިޒުކަތު
ބަނިޔާ ބަރަން ވާނދަން، ދިކަރަޗަދެއްސުޑިއަރެއް
ދިރާރުވެސް ހިރަނެއްރަކަދިއެވެ. ވަރަނު
ބަޒަނު ސްދުކިއެއްރާއެވެ!